

magyarok Istene. Szavalja Bove K. VII. o. t. Vörösmarthy M., Szózat Előadja az ének- és zenekar. Dalmady Gy., Csak magyarok legyünk! Szavalja Becher A. VIII. o. t. Erkel F., Hunyadi-Induló. Előadja az Ének- és Zenekar.

A *tatai* r. k. gymnasium millenniumi ünnepélye a következőképen folyt le: A Láng Kálmán vezetése alatt álló ifj. énekhar elénekelt Kölcsey Hymnusát. Azután Ambrusztler Sándor tanár urlépett az emelvényre és megtartotta ünnepi beszédjét, melyet elejétől végéig feszült figyelemmel kísért úgy az ifjuság, mint a nagy számban egybegyűlt előkelő közönség. Harmadiknak a kis Szívós István 4 elemi o. t. szavalta el Tóth Kálmán: Ki volt nagyobb? cz. szép költeményét. Az ifj. énekhar elénekelt az Ezer esztendeje annak kezdetű dalt. Gardos Aladár IV. o. t. Erkel Ferencz Sarolta cz. dalművét adta elő hegedűn. Zongorán kísérte Holub Jenő IV. o. t. Csáthy Dezsőnek a T. L.-ban megjelent Hazaszeretet cz. költeményét szavalta Beszedics István I. o. t. Utána Jiraszek Ferencz II. o. t. Inczédy László Ezer év cz. költeményét szavalta el. Az ifj. énekhar a Ne sirj pajtás egyveleggel aratott zajos sikert. Dalmady Győző Csak magyarok legyünk cz. költeményének elszavalása Fless György IV. oszt. tan.-nak jutott osztályrészüli, a ki feladatának sikeresen meg is felelt. Schutz A. zene-tanár ur zongorakísérete mellett Lakner Béla IV. o. t. Idyllet játszott el hegedűn. Bartók Lajos Munkács-át Hausner Dezső III. o. t. szépen szavalta el. Az ünnepesget az ifj. énekhar fejezte be, a Fohász dal éneklésével. Az ünnepély kezdete előtt a ház kápolnájában szentmise és Te Deum tartatott.

A *zalaegerszegi* magy. kir. állami főgymnasium millenniumis ünnepélyt rendezett, melynek műsora a következő: Május 9-én d. e. 8 órakor Te Deum a helybeli róm. kath. templomban. Misa után felvonulás a polgári iskola emeleti rajztermébe, s utána Ezer esztendeje annak. Énekelte az ifjusági dalegyesület. Alkalmi beszéd. Tartotta Vidovits Bonaventura gymnasiumi igazgató. Árpád apánk. Éneklé az ifjusági dalegyesület. Történeti visszapillantás hazánk ezeréves multjára. Beszéd. Tartotta Tuczky János főgymnasiumi tanár. Hymnus. Énekelte az ifjusági dalegyesület.

A *z.-egerszegi* felsőkereskedelmi, polg. fiu és polg. leányiskola millenniumis ünnepélyt rendezett, melynek műsora a következő: Szózat. Éneklé az intézet ifjusága. Megnyitó beszéd. Tartja Udvardy Ignác igazgató. Árpád, Nagy Imrétől. Szavalja Handlery Kálmán felső keresk.

isk. tanuló. Ezer év. Inczédy Lászlótól. Szavalja Remm Ella polári leányiskolai tanuló. Ünnepi beszéd. Tartja Gay Károly tanár. Hymnus. Éneklé az ifjuság énekara. Áldás poraikra. Pósa Lajostól. Szavalta Veisz Viktor felső kereskedelmi tanuló. Hunyadi, Czuczortól. Szavalja Erdősi Ella polgári leányiskolai tanuló. Jaj régi magyar nép, kuruczdal. Éneklé az ifjuság énekara. Szeresd hazádat, Gáspár Imrétől. Szavalja Erdős Irnák felső keresk. iskolai tanuló. Losoncyné, Győri Vilmostól. Szavalja Hajnal Stefanie polgári leányiskolai tanuló. Örülj hazám, Várady Antaltól. Szavalja Sipos József felső kereskedelmi iskolai tanuló. Honleány, Rudnyánszkytól. Szavalja Berger Irén polgári leányiskolai tanuló. Rákóczi induló. Éneklé az ifjuság énekara. Hymnus. Éneklé az intézet ifjusága.

A talányok megfejtése.

A 18. számban közölt fejtörő kérdések helyes megfejtései. *Számológiai kérdés:* $x = 28 + 4$ az $y = 5 - 11$ az $z = 23 + 5$ az $u; ha u = 0$, akkor $x = 28$, $y = 5$, $z = 23$ vagyis 28 tízes, 5 ötös és 23 egyes = 328 frt [$x + y + z = 328$ és $10x = 5y + z$] — *Földrajzi kérdés.* Visegrád. Itt volt fogva Salamon király. A hegyoldalon Zach Klára van eltemetve. — *Történelmi kérdés.* Saint-Arnand Jakab deroy de, francia tábornagy. — *Természettudományi kérdés.* Karfiol vagy virágoskál. A keresztesek rendjébe tartozik. Latin szójejtvény: sinus—asinus. *Számológiai:* Jósika Miklós. *Sugár-jejtvény:* Győzelmet csak az ülhet, kit nem hagy el igazság és becsület.

Helyesen megjejtették: Gerstlauer Albert, Grüner Rezső, Lindauer Ferencz, Perhács Sándor, Berkovics Miklós, Berger István, Kovács József Nagy Sándor, Gál Sándor, Molnár Lajos, Varga István, Berkes Lajos, Böllönyi Márton, Huszár Imre, Farkas József, Németh Gábor, László István, Hegedűs Ferencz, Szekeres János, Prunyi Lajos, Vigh Aladár, Keneszy Lajos, Edes István, Horváth József, Krausz Lajos, Kiss Béla, Fekete Ágoston, Marjai Lajos, Telek József, Mérei Károly, Kuncz Béla, Róder Izidor, Klein Béla, Galambos István, Déry Lajos, Istvánfi Lajos, Deák Béla, Jánosy Ferencz, Patonay László, Ováry István, Novák Sándor, Kemény Elek, Magyar János, Futó Sándor A jutalmat Kemény Elek nyerte el.

Szerkesztői telefon.

M. L. Kecskemét. Nem közölhető. T. H. Sz. Fehérvár. Ki vannak adva. Toldy adta ki. A Franklin Társulatnál kapható Bpsten. W. J. Bpest. Andrassy-ut. Alkalmadtán értesíteni fogjuk, s kérését teljesítjük. K. K. Ungvár. Majd rákerül a sor. K. J. Pozsony. A képeket köszönjük, de az alakok oly elmosódottak, hogy nem lehet használni. Lindenfeld Z. Intézkedtünk.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:
Egész évre ... 4 frt.
Fél évre ... 2 frt.
Negyed évre ... 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” műintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
HIRDETÉSEK
felvételnek és jutányosan számíttanak

ISTEN HOZOTT!

(*) Üdvözlégy Magyarország reménysége, az ifju Magyarország képviselője, középiskolai ifjuság!

Szíves vendégszeretettel fogad téged a fellobogóztott s ünneplő hangulatban levő, derült tekintetű főváros.

Tárt karokkal várunk, aggódó szeretettel gondozunk, figyelmes gyöngédséggel halmozunk el, mert te vagy a nemzet őserője, te vagy a mi büszkeségünk, te vagy a mi reményeink, aspirációink örököse, szeretetünk tárgya, lelkünk büszkesége.

Mintha Görögország olympusi versenyekre siető ifjait látnók: rózsapír az arczon, nemes hév a szemekben, duzzadó erő a tagokban. Csak a koszoru hiányzik fejetekekről! Azt majd megszerzitek s meg is fogja adni az elismerés.

Eljöttetek a szép fővárosba, a mely tele van versenyzőkkel. Itt mindenki versenyez: a tudomány, a művészet, az ipar, az ész és az erő, a szellem és a kéz, a kicsi és a nagy, mert mindnek egy a célja: megmutatni, hogy e nemzet minden tekintetben hatalmas és életerős.

Hatalmas és erős a munkában, erős a népe, munkás és izmos az ifjusága. A ki pedig testalkatára nézve nem izmos, az legalább is olyan testi ügyességgel pótolja a természet mostohaságát, mely fölér az erővel.

Ti oda fogtok állni a király és a nemzet elé.

S a király látni fogja, hogy milyen a magyar ifjuság s bizalma az ősi erőben még erősebb lesz, mert a mely népnek erős, ügyes, edzett az ifjusága, annak jövője felett nincs miért aggódni.

S én tudom, érzem, hogy a magyar király megfogja dicsérni a magyar ifjuságot, mert az ifjuság megfogja érdemelni a királyi elismerést.

A magyar természet pedig olyan, hogy hálás tud lenni az elismerésért. Annak szép bánásmód, jó szó kell s akkor szelid, hü, lelkes, áldozatra kész. Mig a durvaságnak, az elnyomásnak, ha vesztét okozza is, ellenáll.

Az a királyi elismerés mélyen fog a ti szívetekbe vésődni, lelkesíteni fog, nagygyá, erőssé fog tenni benneteket.

Álljatok ki bátran a sorompóba, nem idegen óriásokat kell legyőzni, hogy hazátok becsületét mentsétek meg: nektek azt kell megmutatnotok, mit értek, bizhat-e bennetek a nemzet, érdemesek vagytok-e arra, hogy rátok büszkék legyünk.

Nem rüt versengés, hanem nemes verseny vár rátok. Dicsőség és elismerés a jutalmatok!

A bizalmat és elismerést előlegezzük is nektek, mert tudjuk, hogy méltók lesztek rá. Ezért fogadunk benneteket szívesen, ezért ölelünk keblünkre szeretettel és büszkeséggel s ezért kiáltjuk felétek őszinte szívből s lelkes örömmel, hogy Isten hozott!

MIAMIS KIRÁLY.

Irtá: WALDEN EDMUND.

Első pillanatban nem tudták, hogy mit tévők legyenek.

Bob így szólt: Master, menjünk más irányban, mert el úgy sem surranhatunk mellettük.

— Tégy úgy, mint legjobbnak tartod.

— Az Edivárd-szigeteknek tartok; innen északkeletre fekszenek.

A «Molly» tehát ebben az irányban haladt. A francziák valószínűleg észrevették a vitorlást, mert ők is megváltoztatták eddigi irányukat.

Egyre jobban kitisztult. A «Molly» fedélzetéről most már nyolcz francia hajót lehetett látni.

Amint Bob ezt észrevette John így szólt: — Most, Master, nincs más menekülési mód, mint be kell fordulnunk az «ezer szigetek» közé.

Burns hallgatott.

A «Molly» elővitorlása keletre nézett. A francziák meg két mérföldnyire voltak és az ő vitorlájuk elég gyors hajó volt.

Volt azonban kettő a francia hajók között, melyek versenyre kelhettek volna a karsu «Molly»-val. Gyorsan közeledett mindkettő, ami nagy aggodalommal töltötte el a férfiakat.

— Menjen a fecskendőért, Master John, és fecskendezze be a vitorlát; hadd ázzék át az egész.

John azonnal hozzálátott a munkához; megnedvesítette a vitorlát, amely ez által fogékonyabb lett a szél iránt, amire gyorsult erővel haladt tova a «Molly».

Bobnak jó kedve volt.

A francia hajók közül hat elmaradt, csak kettő üldözte őket.

A szél erősödött, a «Molly» vigan haladt tova, de most is követte az egyik francia hajó, mely állandóan egy távolságban evezett, a «Molly» után.

Burns Bob mellett állott és nézte a francziákat. A fiatal indián csodálta a járművek gyorsaságát és az ügyességet, melylyel azt kezelték; szóvaltanul állott az árbocznak támaszkodva.

— Elég gyorsan megyünk-e Bob? kérde a farmer.

Bob visszatekintett és így szólt: — Nem mondhatnám, Master, a francia hajónak nagyobb a gyorsasága mint a «Molly»-nak; ha ügyesen tudnának el banni a vitorlával, akkor egy óra

mulva már lövöldözhetnének ránk. De szerintem előbb oda érünk a szigetekhez; biz ez nagy baj, Master, hogy a francziák uralkodnak már a tavon.

— Szerintem tehát okvetetlenül az «ezer szigetek»-be kell eveznünk, ha menekülni akarunk.

— Igen. Jöjjenek utánunk a francziák, ha van kedvük, oda a szigetek közé.

— De hogyan fogunk megint kiszabadulni onnét?

— Erre bajos volna hirtelenében felelni Master. Ha csak egy marad is künn a szigetek táján, fogva tarthat bennünket. Mindenesetre Oswegonak kell mennünk, bármiként lesz is, míg ennyi lesz itt az elenséges hajó, gondolni sem lehet arra, hogy átmehezzünk a tavon. Arra senki sem számított, hogy a francziák ily nagy erővel fognak fellépni.

— Hát a halászkötői nem félsz?

— Azt hiszem, meggondolják, mit tesz az. a «Molly»-t megtámadni, — mondá Bob nevetve — tudom emlékeznek arra, mit kaptak tőlünk első ízben.

— Remélem. No — folytatá a komoly puritán, — mi megteesszük a magunkét, a többit pedig Istenre bizzuk.

A francziák még sem voltak oly páratlanok a vitorla kezelésében, mint Bob gondolta. Hajójuk lassan ugyan, de egyre közeledett a «Molly»-hoz.

Nagy örömükre már a part előtt voltak a «Molly»-val; Burns, aki távcsövön nézte a partot, csakhamar észrevette, hogy azon a tájon vannak, ahol néhány nappal azelőtt vesztegeltek.

— Master és John, feszítsék ki a nagy vitorlát, amennyire lehet. Hadd feszüljön!

Engedtek Bob felszólításának, de nem igen tapasztalták, hogy munkájok használt volna.

A «Molly» jó hajó volt ugyan, de a francia mégis gyorsabb volt.

— Jöjjön ide a kormányhoz Master, és adja ide a távcsövet!

A partot tisztán lehetett már látni.

— Szeretném, ha rá akadnánk azon csatornára, melyen a minap kijöttünk. Kicsit északra kell mennünk, Master.

A «Molly» meggyorsított sebességgel haladt előre. A francziák is egyre közeledtek. Nyugtalanság fogta el a «Molly» embereit, midőn

ezt észrevették; Bob távcsövön nézte a francia hajót.

— Vigyázní, mindjárt halljuk a francziákat.

Alig mondta ezt ki, már füstöt lehetett látni a francia hajón és alig száz lépésnyire a «Molly»-tól esett a vízbe az annak szánt golyó.

— Jól van sógor, csak veszteged az időt. Nekünk ugyan nem ártasz. — A lövésre való előkészületek miatt a francia hajó elmaradt a «Molly»-tól.

A parton nagyobb nyílást pillantottak meg.

— Be kell mennünk, Master, csak kiszabadulhatunk majd belőle.

Nem volt mást tenniük, mint a közeledő francia hajó elöl bevezni az első csatornába, melyet érnek.

Burnstól a kormányrudat Bob vette át.

A «Molly» lassu menetben evezett be a csatornába, amelytől a francziák még vagy egy fél mérföldnyire voltak.

A sok apró szigetke között hol jobbra, hol balra terelte Bob a vitorlást, míg egyszer csak odaértek a nagy csatornába, melyen körülbelül két-három mérföldnyire mentek már, midőn Bob így szólt: Azt hiszem, Master, egyelőre elég volt. Itt ugyan nehezen bukkán ránk a francia, ha ugyan utánunk jött. — Lehúzták a vitorlákat, a «Molly» esendesen haladt előre.

— Így ni, Master, megint itt volnánk a hírhedt szigeteken; kifogtunk a franczián. Jól viselte magát a «Molly» azt hiszem, innen is kiszabadulunk.

— Egy ideig ugyan biztonságban lehetünk itt, Bob, de mi lesz majd továbbra nézve?

— Itt maradunk, míg a veszély el nem mulik és azután elmegyünk jókedvűen haza.

Megállottak, minthogy horgonyuk nem volt. Hajókötéllel erősítették a «Molly»-t egy a parton levő vastagabb fához.

Ezután ismét a fedélzetre mentek.

Nikunthas az erdőbe ment; Burns, John és Bob a hajó farán ültek.

— Czudar világ van, Master. Milyen hirtelenül jött ez az átkozott francia. Lesz dolgunk vele; de végtére mégis csak elbánunk vele majd.

— Attól tartok, hogy heteken át itt kell maradnunk, míg kimehetünk a tóra. Én nem sokat törődném vele, csak tudnám mi van szerzett gyermekemmel Maryval, — mondá Burns, aki nagyon aggodott leánya miatt.

Senki sem felelt Burnsnak; sem John, sem Bob, mert vigasztalást egyikük sem nyújthatott volna. Mintegy két óra mulva megjelent a

parton Nikunthas és intett a fedélzeten ülőknek. John elértette és a csónakon ment el érte a partra.

Nikunthas odalépett Burnshoz, rámutatott azon sürüre, ahonnan csak most jött és így szólt: — Itt a fogoly.

— Micsoda? — kérdeék mind a hárman.

— Sir Rihard van itt?

— Igen.

— Láttad őt?

— Láttam.

— És a kalózok?

— Elementek hazulról, csak az öreg falábu czimbora van otthon.

Bármily közel voltak a kalózokhoz, bármennyi veszélynek tették is ki magukat, nem gondol-

tak arra; csak a fiatal bárót sajnálták, csak az ő megmentésén fáradoztak mindnyájan.

— Biztosan tudod, hogy nincsenek ott a kalózok?

— Biztosan.

— Faház van itt is?

— Nagy ház.

— Hadd menjek el, atyám, Nikunthassal; kiszabadítjuk Sir Richardot s azután elmegyünk innen.

— Igen, Master, próbáljuk meg; szabadítsuk ki, álljunk bosszut a semmirekellő Sir Edmundon, a ki oly nagyon áhitozik az ifju birtokaira.

Burns sokáig habozott. Kész volt ugyan segíteni az ifjun, de mégis csak félt attól, hogy a kalózok rábukkannak a védtelen «Molly»-ra.

Végre is beleegyezett fia kérésébe.

— No hát nem bánom, menjünk; de valamennyien.

(Folyt. köv.)

A millennáris tornaversenyről.

Tájékoztatóul a tornaversenyre érkező olvasóinknak, valamint az otthon maradt tanuló-társaknak, az alábbiakban közöljük, hogy a tornaversenyre felránduló versenyzők hol lesznek elszállásolva. Ez adatok annyiban is érdekesek lesznek, hogy a Budapesten levő intézetek növényeiket tudni fogják, hogy társaik hol találhatók.

Általában megjegyezzük, hogy elszállásolásra jelentkezett 36 vidéki intézet 4100 tanulóval 307 tanár kíséretében. A vidéki, alább felsorolandó versenyzőkön kívül Budapestről a következő intézetek vesznek részt. A zárójelbe tett nagyobb szám a tanulók, a kisebb szám a kísérő tanárok számát jelenti.

Budapesti intézetek: 1. Ferencz-József nevelő intézet 25, 2. László-féle magánintézet 24, 3. II. ker. főgymnasium 46, 4. II. ker. főreáliskola 52, 5. IV. ker. főreáliskola 52, 6. kegyes r. főgymnasium 37, 7. V. ker. főgymnasium 86, 8. V kerületi főreáliskola 80, 9. VII. ker. főgymnasium 86, 10. VIII. ker. főreáliskola 36, 11. reform. főgymnasium 45, 12. ág. ev. főgymnasium 70, 13. a budai elemi isk. tanítóképző 72.

Vidéki intézetek:

A IV. ker. főreáliskolában: (IV. Reáltanoda-utca 7. sz.) lesznek elszállásolva: 1. Kassai prem. főgymnasium (25—2) a kassai főreáliskola (50—4) és áll. polg. iskola (24—3) a miskolci áll. polg. és keresk. iskola (53—3) a nagyváradai főreáliskola (25—2) — összesen 171 tanuló és 14 tanár.

A IV. ker. felsőbb leányiskolában (IV. Lipót-u. 5.) 1. a mármaros-szigeti ref. főgymnasium (30—2) 2. a nagyrőcezi felső keresk. iskola (43—3) — összesen 72 tanuló és 5 tanár.

A IV. ker. polgári leányiskolában: (IV. Lipót-u. 5.) a székesfehérvári eziszt. r. főgymnasium 35 tanulóval és 2 tanárral.

A IV. ker. elemi iskolában: (IV. Kötő-u. 5. sz.) a lévai áll. tanítóképző intézet 40 tanulója 3 tanárral.

IV. ker. elemi iskolában: (Gróf Károlyi-u. 8. sz.) 1. az eperjesi ág. ev. főgymn. (43—3) 2. az eperjesi kath. főgymnasium. (48—3) 3. a sátoralja-ujhelyi főgymnasium. (40—3) 4. a n.-károlyi kath. főgymnasium (25—3) — összesen 156 tanuló 12 tanárral.

Az V. ker. főgymnasiumban: (V. Markó-utca 31.) 1. a rimaszombati ref. gymnasium (40—3), 2. a mezőturi ref. főgymn. (48—3), 3.

a szarvasi ág. ev. főgymn. (50—3), 4. kunfélegyházi főgymnasium (33—2) — összesen 170 tanuló 11 tanárral.

Az V. ker. áll. főreáliskolában: (V. Markó-u. 20. sz.) 1. a dévai áll. főreáliskola (33—3) és tanítóképző (35—2) 3. a verseczi áll. főreáliskola (42—3), 4. a körmöczbányai főreáliskola (44—4), 5. a temesvári főreáliskola (50—4) — összesen 204 tanuló és 16 tanár.

Az V. ker. polgári leányiskolában: (V. Vadász-u. 31 sz.) 1. a sárospataki ref. főgymnasium (50—3) és 2. áll. tanítóképző (50—3.) — összesen 100 tanuló és 6 tanár.

A VI. ker. áll. óvóképzőben: (VI. Bajza-u. 27.) a losonci áll. tanítóképző intézet 28 tanulóval és 2 tanárral.

A VI. ker. főreáliskolában. (VI. Lovag-u. 18.) 1. a keszthelyi kath. főgymnasium (48—4), 2. a székesfehérvári főreáliskola (50—4) — összesen 98 tanuló és 8 tanár.

A VI. ker. felső-keresk. iskolában: (VI. Nagymező-u. 1. sz.) a szegedi áll. polg. és keresk. iskola 92 tanulóval és 4 tanárral.

A VI. ker. polg. fiúiskolában: (VI. Nagymező-u. 1.) 1. a szegedi főgymnasium (50—3) 2. a szentesi főgymnasium (20—2) — összesen 70 tanuló és 5 tanárral.

VI. ker. polg. leányiskolában: (VI. Izabella-u. 62. sz.) 1. a Kecskeméti ref. főgymnasium (27—2) 2. az esztergomi főgymnasium (28—3) — összesen 55 tanuló és 5 tanárral.

VI. ker. elemi fiúiskolában: (VI. Bajnok-u. 18. sz.) 1. a veszprémi kath. főgymnasium (26—2) 2. a pécsi főgymnasium (32—3) 3. a kaposvári főgymn. (32—3) 4. a galgóczi polg. iskola (19—2) — összesen 109 tanuló 10 tanárral.

A VI. ker. elemi leányiskolában: (VI. Bajnok-u. 18.) 1. a esztergomi tanítóképző intézet (48—2) 2. a pécsi főreáliskola (50—4) — összesen 98 tanuló 6 tanárral.

A VII. ker. áll. főgymnasiumban: (VII. Barsay-u. 5) 1. a besztercebányai kath. főgymnasium (44—2) 2. a Szt. Mária kath. főgymnasium (46—4) 3. a fiumei áll. főgymnasium (11—1) és 4. felső kereskedelmi iskola (15—2) — összesen 116 tanuló 9 tanárral.

A VII. ker. polg. fiúiskolában: (VII. Kazinczy-u. 3. sz.) 1. az aradi főreáliskola (35—3), 2. főgymnasium 50—4, 3. a tanítóképző intézet (50—4) összesen 135 tanuló és 11 tanárral.

A VII. ker. polg. leányiskolában. (VII. Kazinczy-u. 23.) 1. az ungvári kath. főgymnasium (50—3), 2. az iglói ág. ev. főgymnasium (50—2), 3. a löcsei kath. főgymnasium (32—4) — összesen 132 tanuló 9 tanárral.

A VII. ker. elemi iskolában: (VII. Kazinczy-u. 25.) 1. a löcsei főreáliskola (42—3), 2. az iglói tanítóképzőintézet (42—3), 3. a belényesi g. kath. főgymnasium (16—2) — összesen 100 tanuló 8 tanárral.

A VII. ker. elemi leányiskolában: (VII. Nagy-diófa-u. 8. sz.) 1. a modori áll. tanítóképző 50—3, 2. a nyitrai főgymnasium (50—3) 3. a znióvaraljai-tanítóképző (30—2), 4. a soproni Lähne gymnasium (30—3) — összesen 150 tanuló 11 tanárral.

AVII. ker. elemi iskolában: (VII. arena-u. 12. sz.) 1. a temesvári kath. főgymnasium (50—2) 2. a kolozsvári tanító képző (34—2), 3. a szekelykereszturi tanítóképző (36—2), 4. a nagyváradai prem. főgymnasium (17—2) — összesen 137 tanuló 10 tanárral.

VIII. ker. főgymnasiumban: (Csokonay-u. 6.) 1. a csiksomlyói kath. főgymnasium (30—2), 2. a nagyszebbeni főgymn. (30—3), 3. munkácsi főgymnasium (39—3), 4. érsekújvári főgymnasium (24—2) — összesen 124 tanuló 10 tanárral.

A gyakorló iskolában (VIII. Trefort-u. 8. sz.) 1. a n.-bányai főgymnasium (30—2) 2. a bajai eziszt. főgymn. (30—3), összesen 60 tanuló 5 tanárral.

A VIII. ker. ipariskolában. (Népszínház-u. 8. sz.) 1. a szatmári tanítóképző-intézet (14—3) 2. a szatmárnémeti ref. főgymnasium (40—2) 3. a nagyenyedi ref. főgymnasium (50—3) 4. a debreczeni ref. főgymn. (50—4), összesen 154 tanuló 12 tanárral.

A VIII. ker. főreáliskolában (VIII. Zerge-utca 11.) 1. a szegedi áll. főreáliskola (35—2) 2. a pozsonyi áll. főreáliskola (40—3) 3. a soproni áll. főreáliskola (42—7) 4. a kecskeméti áll. főreáliskola (44—6), összesen 161 tanuló 18 tanárral.

A VIII. ker. polg. főreáliskolában (VIII. Kiszalud-u. 25. sz.) 1. a soproni ev. tanítóképző (36—3) 2. a bajai áll. tanítóképző (32—3) 3. a kunfélegyházi tanítóképző (32—2) 4. a szepeshelyi kath. tanítóképző (12—2), összesen 112 tanuló 10 tanárral.

A VIII. ker. polg. leányiskolában (VIII. Práter-u. 15. sz.) 1. a losonci áll. főgymnasium (36—2) 2. a selmeczbányai ág. ev. lyceum (43—2) 3. a késmárki ág. ev. lyceum (34—2) 4. a roznányi ev. főgymnasium (30—2), összesen 143 tanuló 8 tanárral.

A VIII. ker. elemi iskolában (VIII. Rök Szilárd-u. 13—15. sz. 1. a trencsényi kath. főgymnasium (50—2) 2. a nagykanizsai kath. főgymnasium (50—2) 3. a debreczeni ref. tanítóképző (26—3) 4. a debreczeni főreáliskola (40—3) 5. a nyiregyházi ev. főgymnasium (42—3), összesen 208 tanuló 13 tanárral.

A VIII. ker. elemi fiúiskolában (VIII. Baross-u. 62. sz.) 1. a soproni ev. főgymnasium (56—4) 2. a pápai ref. főgymnasium (48—2) 3. a szabadkai főgymnasium (48—4) 4. a fehértemploni áll. főgymnasium (30—2) 5. a n. szombati főgymnasium (26—2), összesen 202 tanuló 14 tanárral.

A VIII. ker. elemi leányiskolában (Rigó-u. 16. sz. 1. az újvidéki kath. főgymnasium (38—2) 2. a zombori áll. főgymnasium (37—2), összesen 73 tanuló 4 tanárral.

A VIII. ker. elemi iskolában (Práter-u. 11. sz.) 1. a pozsonyi kath. főgymnasium (37—3) 2. a hódmezővásárhelyi ref. főgymnasium (36—2) 3. a kisújszállási ref. főgymn. (36—3) 4. a mármaros-szigeti áll. tanítóképző (26—3), összesen 132 tanuló 11 tanárral.

A VIII. ker. elemi fiúiskolában (VIII. Bezeredy-u. 16.) 1. a szekelyudvarhelyi kath. főgymnasium (40—4) 2. a főreáliskola (41—3) 3. a szászvárosi ref. főgymn. (22—2), összesen 103 tanuló 9 tanárral.

A VIII. ker. elemi leányiskolában (Bezeredy-u. 16.) 1. a szekelyudvarhelyi ref. főgymn. (30—2) és 2. a kolosvári unit. főgymnasium (40—4), összesen 74 tanuló 6 tanárral.

A IX. ker. felső keresk. iskolában (IX. Knezius-u. 17. sz.) 1. a győri főgymnasium (24—2) és 2. főreáliskola (50—4), összesen 74 tanuló 6 tanárral.

A IX. ker. polg. fiúiskolában (IX. Kenezius-u. 17.) 1. a debreczeni keresk. akadémia (50—3) 2. a jászberényi főgymn. (45—3) 3. a balassa gyarmati polg. iskola (14—2), összesen 109 tanuló 8 tanárral.

A IX. ker. elemi iskolában (IX. Bakács-tér 12. sz.) 1. a pancsovai főgymnasium (32—2) 2. a szombathelyi főgymnasium (35—2) 3. a szolnoki főgymnasium (37—2), összesen 104 tanuló 6 tanárral.

A váci főgymnasium 30 tanulója éjjelre haza utazik s így elszállásolva nem lesz.

A tornaversenyen résztvevő vidéki tanulók száma **4100**, a kísérő tanárokké **307**. A helybeli tanulók közül **705** tanuló versenyez, kikhez a váciak számát hozzá adva, az összes versenyzők száma **4835**.

Az „Ember tragédiájá”-ról.

— A Tanulók Lapja pályázatán megdicsért pályamunka. —

Vereséget szenvedett, sebesülten tér haza, kiszolgáltatva a szájas demagógok izgató rágalmainak. Az ingatag nép halálra kárhoztatja s ő a pallos alatt sem azt, hanem önmagát átkozza:

Csak egyedül én voltam a bolond,
Hívén, hogy ilyen népnek kell a szabadság.

A VI. színben a hanyatló, romlott, kéjre áhítózó Rómába vezet a költő. Ádám a tivornya-hős Sergiolus, Éva a ledér Julia. Az előbbi elfásult, mi sem érdekli többé, valami újszerű, érdekes után epedez. Megjelennek a dőghalál borzalmái, föllép a lángszavu Péter apostol, föltűnik egy új kor hirnöküül a kereszt és Ádám így kiált:

Fel hát esatázní, fel hát, lelkesülni
Az új tanért! Alkotni új világot,
Melynek virágja a lovagerény lesz,
Költészete az oltár oldalán
A fölmagasztalt női ideál!

A következő részlet a keresztes hadak idejét ábrázolja. Ádám, mint Tankréd szerepel: őh, de itt is csalódnia kell. Látni kényszerül a vallás félszégeit, a vérre szomjazó vakbuzgalmat, a rajongás tulkapásait. Megmenti Évát, Izaura zárdaszűz képében, üldözői elől és lángra lobban a hölgy iránt, de közjük im az önvád csontváza tolakodik, miközben felgyulnak a máglyák és rémesen hallszanak az ereteknek zsolozsmái. Ádám kétségbeeseten kiált pihenés után.

Teljesedik ezen óhaja is. Keplerré lesz, Rudolf császár csillagászává. Hogy eltarthassa pazarló, kaczer feleségét, művel oly tudományt, melyben nem hisz. Megesőmörölt mindentől s olyatén kort kíván, a mely

Biróul lép fel, büntet és emel,
Nem retten vissza a nagy eszközöktől.

Alomba merül és elébe varázsolódnak a francia forradalom képei. Madách nagyszerű színekkel festi e jeleneteket. Ádám — Danton a Marseillaise riadása mellett folytatja öldöklő ténykedését, midőn azonban Éva, a nemes hölgy lép a vérpadra, szelidült indulattal szeret belé. Hiába, mert a lány arisztokratái büszkeséggel vérzik el. S ime, most Éva forradalmi amazon alakjában ront hozzá, mint ki életét mentette meg s e jogcizmen vonalmát követeli. Ádám undorral fordul el: ekkor jönnek Robespierre meg St. Just és ellene lázítják a töme-

get. Ádám nyaktiló alá teszi a fejét, mikor Lucifer, mint Famulusa, ismét fölébreszti s ő ismét Keppler, kit tanítványa bölcselemi kérdésekkel ostromol. És most újjolag fölhívja Lucifert, vezesse el «az új világba, mely fejlődni fog.»

A XI. színben már élemedetten áll Luciferel Londonban, a Tower bástyáján. Nézelik a nyüzsgő tömeget. Sivár haszonvágy, a pusztalétért való áldatlan küzdés fog el itt mindenkit és mindent. Bábjátékos, polgárlányok, kormáros, munkások, koldusok, mesterlegények, diákok, a nyegle, az örült gyáros kábitó zürzavarban vonulnak el szemük előtt. Lucifer ifjává alakítja Ádámot s ez bódulva közeleg a könnyelmű polgárlány gyanánt föllépő Éva felé s társa utján ékszereket ajándékozik neki, melyek ördögi eredetűkhöz hiven, leperregnek nyakáról. Az ebből támadt sokadalomban ők eltűnnek, miközben a tér közös sűrű alakul át, melybe az emberek egyenkint belevetik magukat.

Most oly világ nyílik meg előttünk, melyet a rideg tudomány alkotott. Az odaérkezett Ádámnak és Lucifernek egy tudós ad magyarázatot. Epen vegyileg akar embert előállítani, de czélja meghiusul, mert a föld szelleme szertepattantja a lombikot. Jönnek a munkások. Plato, Cassius, Michel Angeló és Luther, alárendelve a zord egyetemességnek, büntetésben részesülnek. Ott terem a munkásnő Éva is, kitől tudományos czélokra el akarják gyermekét szakítani. Ádám haragra gerjedve, kardot ránt védelmére, a tudós mindakettőt tébolydába akarja vitetni, mire Lucifer elsülyeszti védettjét.

Ádám e sok tusa után megutálja a földi salakot. A 14. színben az űrben repülnek. Elérkeznek a mindenség véghatárához, a föld szelleme óva inti az embert, ne tovább: De ez csak száll előre. Hirtelen egy sikoltással megmerevedik. Lucifer már ujjong diadalában, de az öserő föléleszti Ádámot, ki ismét lekivánczik a földre. Ott találjuk megöregedve az északi sarkon, hol az ember a sülyedés legvégső fokán tengeti életét; megjelen Éva, mint eszkimó nő, szintén állattá koresosodva. Ádám megiszonyodik e látványtól s fölriad:

Segítség Lucifer! el innen, el!
Vezess jövőmből a jelenbe vissza!
Ne lássam többé ádáz sorsomat,
A hasztalan harcot!

... És fölébred, iszonyu sivársággal lel-

kében. A rá váró, megörjítő küzködést kikerülendő, szirtre lép, öngyilkos akar lenni. De Éva visszatartja, megsugván neki az édes titkot hogy anyának érzi magát. Erre megszünik a férfiu dacza és imádva borul le az Úr nagysága előtt. Most lép föl hatalmassága teljében Lucifer: «A porba állat! Enyém vagy,»

ám megjelen Isten, kinek fensége előtt megörten görnyed össze a gonosz. Az Úr biztató szavakat intéz Ádámmal, s ennek sóhajára, bár tudná jövőjét felejtetni, fölhangzik a feleséges epilóg:

Mondottam ember, küzdj és bizva bizzál;
(Folytatása következik.)

A PISZTRÁNG.

— Henriet André beszélye. Fordította: Kemény Aladár. —

— Hát ezt tudom la! a mieink eltavoztak, hogy a szent Stenayba vigyék, én meg a kazánok körül vigyáztam. Két óra táján, a mint a hold elbujt, a Manchin, a ki favágó Iré-ben elballagott a mi tanyánk előtt. — Kend ugyan-csak jókor ébredt föl, szoltam hozzá, mit akar ked itt? Feleségem, aszongya, forró lázban van, gyerekeimet majd megveszi az éhség, tarisznyámban nincs egy morzsa kenyér sem, utána nézek hátha lövök egy nyulat, reggel még Marvilleben eladhatom. — Osz! leereszkedett a Tizenkét-forrás felé, elvesztettem szemem elől. Kis idő multán, hogy a szél lenge-dezett, a mint megfordítottam a kart, elzárni a szentet, puska dörrenést hallok, rá pedig dühös futást ami tanyánk felé. Dulakodtak. «Gazficzkó, ordított a kerülő, nyakadra küldöm a törvényt!» «Leurrot, rimázkodott a másik, add oda legalább nyulat, családom éhen hal!» — «Pusztulj a pokolba!» Erre egymásnak mentek; az ütések csak úgy zúgtak az éjszakában. . . . Egyszer csak az erdész azt mondta: «Jaj!» és összeesett. Én összekuporodtam kunyhókn szurdékjában, meghült bennem a vér. Ugyan-csak ekkor a Manchin elbujdoklott a sűrűsége-n át és mostanában Belgiumban lesz, bizonyosan . . . Ez az egész, la!

— Ejnye! morgott a bíró. Hát miért nem jött ezt megmondani a törvénytörő előtt, miután megkapta az idézést?

— Hisz semmi közöm sem volt hozzá . . . Aztán meg nem akartam beárulni a Manchint.

— Ugyan ugy-é?! És ma mégis megváltoztatta szándékát?

— Igen mert megtudtam, hogy Gusztint vadozják.

— Ki az a Guszin?

A kicsike erősen elpirult és ezt mormogta: — A mi szénégető legényünk . . . A fiu még a légynek sem vétett! . . . Lássák folytatta tovább növekvő indulatossággal, annak a gon-

dolatja, hogy őt akarják a másik gonosztevőért megkínózni, mintha szivembe szurtak volna! Nyakamba vettem a lábaimat és rohantam, rohantam az erdőn keresztül! Nem is éreztem a fáradságot . . . Ha úgy esett volna, még holnap reggel is elgyaloglok, mert hát oly igaz mint Isten van az égben, hogy a mi Gustinünk ártatlan az egészben, uraim tűzbe mer-ném érte a kezemet tenni.

Oly átszellemültséggel beszélt, hogy rongyainak daczára egészen megszépült. Szilaj ékes-szólása, az őszinteség mély hangja, és maga a retteget bíró lefegyverezve érezte magát azon erélylyel szemben, melylyel e gyermek a Gustint védelmezte.

— Hohó! kiáltotta hirtelen, látva, hogy a lány elhalványul és megtántorodik, mi baja van? A lány sápadozott és hideg veríték borította halántékát.

— Szédül a fejem . . . más semmi, dadogta.

A bíró ijedten nyújtott neki egy pohár bort.

— Igyék egyszeriben!

A vén legény tökéletesen megzavarodott és kijött a sodrából e szenvedő leány láttára. Nem gondolt vele, hogy megnehezíti Scholasztika dolgát, ki annyira el van foglalva a konyhán. Megrökönyödve pillantgatott a jegyzőre, ki tollát rágicsálta.

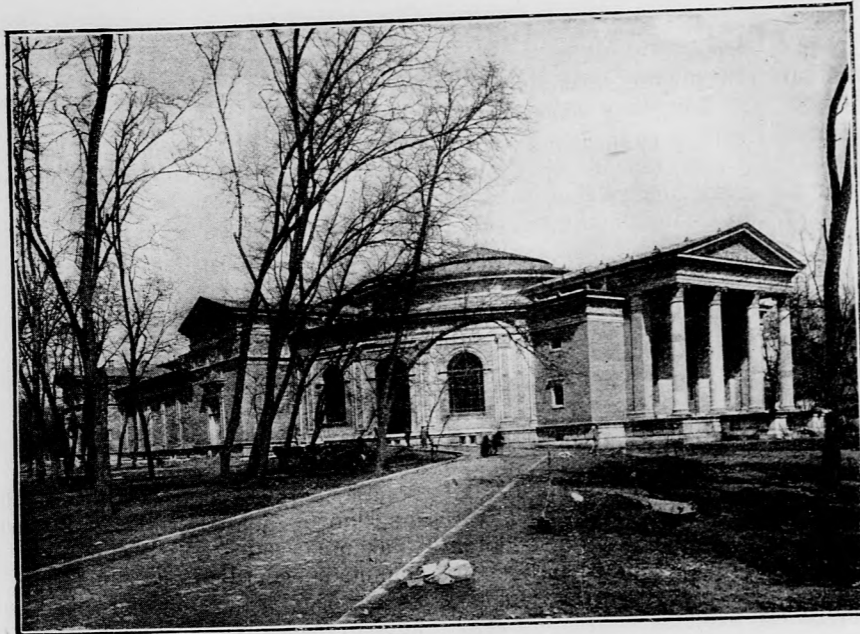
— Gyöngeség semmi más, jegyezte meg az utóbbi, azt hiszem étlenség miatt.

— Éhes ön? kérde a bíró.

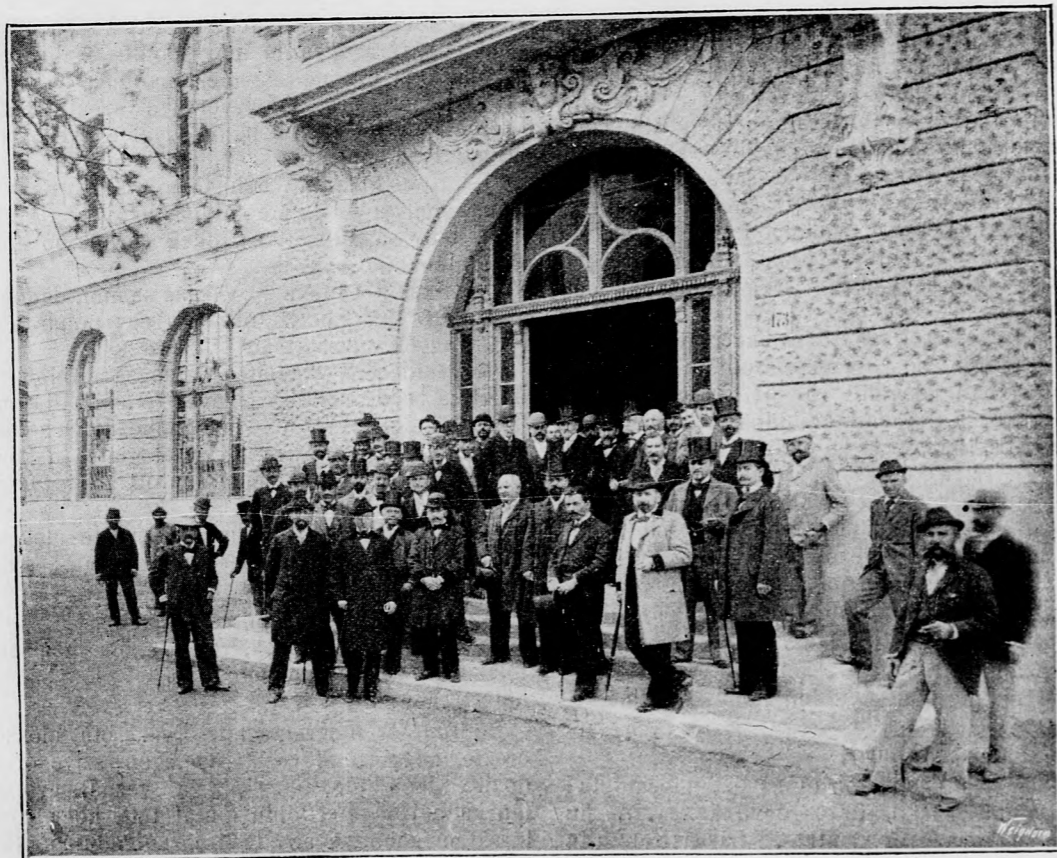
Az rábólintott fejével, hogy igen.

— Bocsánatot kérek, rebegte, ma még semmit sem vettem magamhoz . . . Ez szédítetett el . . .

Sourdat ur megremegett. Évek óta először érezte, hogy megkövesült aglegény-szive olvadozik. Elgondolta, hogy ez a vézna, gyöngelányka három mértföldnyi utat tett, hogy csak társát megmentve az igazságszolgáltatás körmei közül. Három mértföldet ily rekkenő hőség

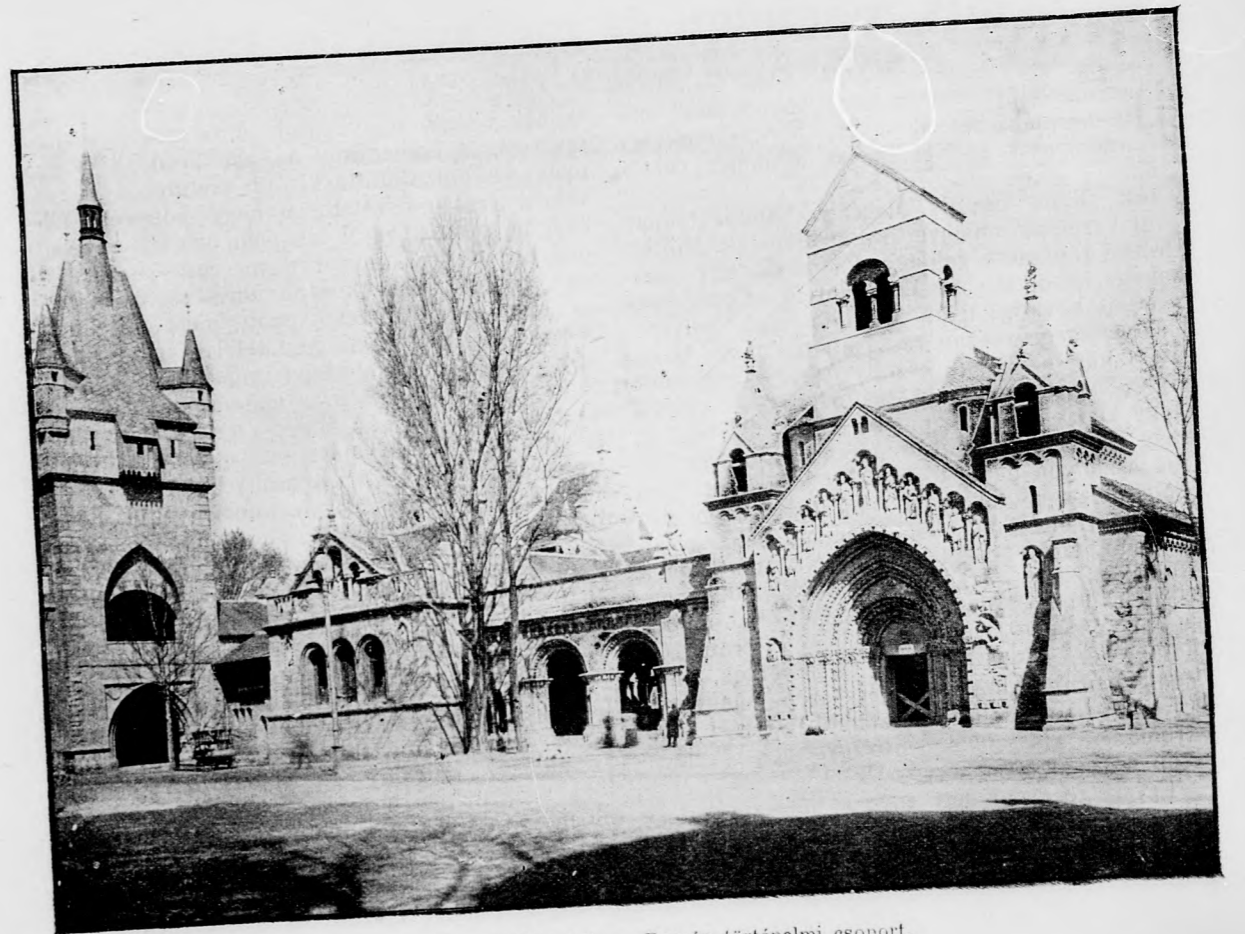
Ezredéves kiállításból. — Az új műcsarnok pavillonja.

Ezredéves kiállításból. — A kiállítási sajtópavillon átadása.

Ezredéves kiállításból. — Közegészségügyi pavillon.

Ezredéves kiállításból. — Román történelmi csoport.

ben, hozzá még éhgyomorral! Ez föllázította minden idegét. Zavarában kétségbeeset tekintet vetett az asztalra: a salátát? a rákokat-e? De hisz ezek jóllakot emberek foghegyre való étkei . . . S ime, hallatlan! hősies elszántsággal, erőszakosan megragadta a tálat, melyen a pisztráng pompázott, leszelt róla egy kövér darabot, odatette az ijedt szénégető-lányka elébe s leültetvén:

— Egyék szolt parancsoló hangon.

Nem kellett ismételni. Evett a lány, mohón falánkan. Néhány percz múlva, tiszta volt a tányér és Soérdat ur, hősiesen körömszakadtáig, újból tele rakta.

Touchebouf jegyző tágrameresztette szemeit. Nem ismert többé a bíróra. — Bámulta és nem minden sajnálat nélkül — ennek a szénégető leánynak étvágyát, ki fölfalatozta ezt a remek halat, nem több teketoriával, mintha egy hitvány heringgel volna dolga és ezt morogta a

szakalába: «Mégis csak kár érte! . . . Ily gyönyörű darab!»

E perczben megnyílt az ajtó. A harmadik vendég, a skint-vietori tiszteletes ur, lépett be uj köntösben a terembe és meghökkenve állt meg e szokatlan kép láttára. Egy kis vadócz a bíró asztalánál!

— Későn jött, tisztelendő uram, dörmögött Lourdet ur, nincs már több pisztráng! . . . Egyszermind elmondta esetét a kis szénégető lánynyal.

A pap felsóhajtott. Felfogta az áldozat nagyságát. Azután félig megilletődve, félig mosolyogva a bíró vállára ütött.

— Uram, Lourdot Kajafás uram, ön többet ér, mitsem maga is gondolná! . . . Valóban én mondom önnek, valamennyi halat, melyeket ingyencséből elköltött, megbocsátja önnek az ég ezen egy pisztrángért, melyet nem mi ettünk meg. (Vége.)

Segíts magadon és megsegít az Isten.

— A Tanulók Lapja számára írta: *Teveli Mihály.* —

De az tudja kötelességét, jobban mint némely diák. Szóval a 10 percz elteltével csöngettek és kiki sietett a maga osztályába.

Az ötödik osztály Merényi Sándor tanár urat várta, mert magyar óra következett. Mintha dróton rángatták volna valamennyit, úgy siettek be az osztályba. Az osztályfő szigorú parancsát követve, leült ki-ki a maga helyére, nehogy megrovásban részesüljön, mert Merényi tanár, az ötödik osztály feje, jó a tanulók iránt, ha megérdemlik, de megköveteli tőlük, hogy kivétel nélkül megbecsüljék az iskolát, meg ne feledkezzenek tanuló társaikról. Az ötödik osztályon pedig fogott a jó szó. Nem igen volt dolga a felügyelő hetesnek. Csöngetés után úgy ültek helyökön, akárcsak bent volna a tanár. Most is két könyökre támaszkodva ülnek ott, olvasva az előttük fekvő könyvben, hogy el tudják mondani a leczkét. Vörösmarty Mihály ifjúságáról olvastak a mult órában s azt kell majd elmondaniok, ha felelnek, még pedig nem akárhog, hanem szép magyaros kifejezésekkel kell elbeszélniök Gyulai Pál nyomán, a klasszikus költő gyermek éveinek főbb mozzanatait.

Egyszerre csend lett még a lélekzetüket is visszafojtották, mert a tanár belépett az ajtón. Mindjárt észrevették az arcán, hogy valami kellemesen hatott rá, a szokottnál derül-

tebbek voltak arcvonásai. Mosolyogva tekintet végig a katedrától az osztályon, s nagy nyugalommal töltötte ki az osztálykönyv rovatát. Azután félretette a nagy könyvet, fölkel és a katedráról lelépve, oda állt az első pad elé. Jegyzőkönyvet nem vett kezébe, a mi egy-két kényelmesebb természetű tanuló szívében nagy örömet okozott, mert ez annak a jele volt, hogy nem lesz felelés, a mi ritkaság számba ment Merényi tanárnál.

Nem a fiuk feleltek, hanem tanárjok. Ő mondta el a leczkét mégegyszer. Ékesen lelkesen beszélt Vörösmartynak, a nagy költőnek gyermekkoráról és ifjúságáról. Mennyit kellett fáradoznia, dolgoznia, míg annyira vitte, hogy önálló ember lett belőle s éjjelét nappalá tette. hogy nagygyá váljék, hogy hazájának többet használhasson, mint más közönséges ember. Elmondott Merényi tanár mindent, a mit az elmúlt órán olvastak, de most még sokkal szebben, sokkal lelkesebben beszélt.

A természet, mondá végül, megadja az embernek a képességet, a tehetséget, de ha paragon hagyjuk, ha nem miveljük, kárba veszett az áldásos jótékonyosság. Hiába jó a szántó-föld, akár milyen termékeny, ha nem szántunk, ha nem vetünk, csak dudvát aratunk. Ha nem használjuk a vasat, megrozsdásodik. Azt még nem hallották ugy-e sohasem, hogy valaki munka nélkül nagygyá lett. Sokat furt, fara-

got, meg gyalult az asztalos, míg szép butort tudott készíteni. Sok követel ront a szobrász, míg remekművet készít. Senki sem születik mester

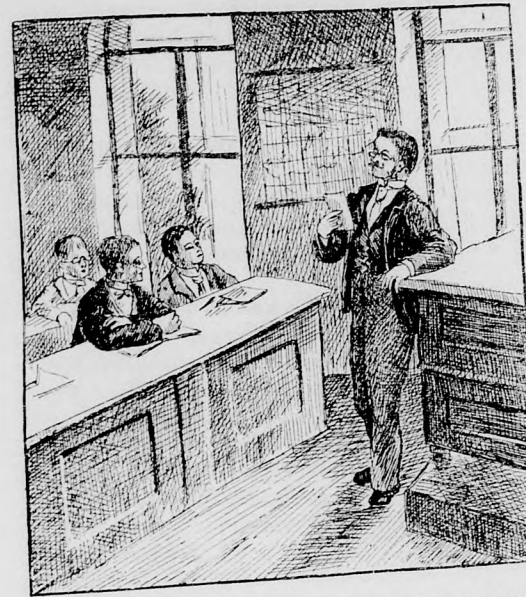
kifejezésnek azt a módját, melylyel embertársukra hatni tudnak majd. A kinek van önök közül tehetsége a zenéhez, használja fel, a festészethez érez kedvet, fessen, tanulmányozzák a nagy mesterek műveit, hogy az által ismeretöket gyarapítsák. Nem lehet tudni, mikor veszik hasznát annak, a mit tudnak.

Azután rövid időre elhalgatott a tanár, megtörölte szemüvegét, azután elővett zsebéből egy lapot s azt kezében tartva így folytató beszédét.

Most pedig figyeljenek, azt hiszem mindnyájoknak örömet szerzek azzal, a mondani akarok. Bizonyára mindnyájan ismerik a «Kikelet» című ifjusági lapot. Önök szerkesztik azt, olvassák üres óráikban, sok élvezetes perczet szereznek azzal. Emlékszem rá, tanulókoromban milyen boldog voltam mindig szombat délután, mikor asztalomon találtam az én kis újságomat, a «Kikelet»-et. Még most is élénken él emlékezetemben egy-egy szép kép, egy-egy költemény vagy elbeszélés, melyet ebben a lapban olvastam.

S mult szombaton felujult mindez emlékezetemben, mert a szerkesztő ur megküldte czimemre a lapot. De egy levelet is kaptam ugyancsak a szerkesztő urtól. Mindjárt megtudják mi foglaltatik a levélben.

(Folytatása következik.)

nek. Ha erős akarattal, fáradhatatlanul fejlesztik tehetségöket, önből is lehet híres szobrász, híres festő. Ha sokat és értelemmel irnak, önök is elsajátíthatják majd a gondolat

A legerősebb.

Repkényővezte romfalak kövén,
A vadvirágok tömjénillatában,
Sötét torony leomlott lába mellett
Ül három gyászos asszony.

Ősz az egyik
S a holdsügár, a szárnyas föllegek
Rongyan él-eléragyogva néha-néha
Ezüstfehér haján borul alá.
A másik szürke, itt-ott őszülő
Hollóhaján megtépett koszorúval,
Keresztet tart kulcsolt fehér kezében
S lehúnyt szemekkel álmodik.

Legifjabb
A harmadik. Aranyzó szöke fürtjén
Ezüst sisak, meghervadt koszorúval.
Kezében csorba kard. Egy vaskerekre.
Támasztja karját. Ajka szól . . .

«Testvérek . . .
Mi három ezredévek szellemei,
Te nénem s agg anyám — e romfalak közt

Merengjük át a hosszú éjszakát,
A melynek egy-egy percze: év, órája — század
S a virradat — új ezredévre szól.
Te, agg anyám, pogány világ, csodás
Mesék korának ezredéve vagy,
Nénem te láttad a sötét középkort.
Az új idők világa — én vagyok.
S hogy így elálmództam e romok közt:
Elgondolom, — hogy mennyi, mennyi szépet,
Hatalmasat, dicsőt, erőset láttunk
S a legerősbet még sem ismerök.
Mi volt a legerősebb ezredéved
Mesés kódében, szólj, én agg anyám?«
S megszólalt szinezüst haját simítva
Az ősz:

«Mikor felváltá Atlást egykoron
Herakles s retentő vállára vette
Az ég világát s összerendülő
Olympon megroppant az isten trónja:
Elált szavam a rémes bámulattól.

Herakles volt a legerősebb!»

Mondá

A szürkülő hajú hollószin asszony:
«... Hogy ostromolta Rómát a vadúl
Dühöngő Etrus — egy Horatius
Nevü ifjú feltartá egymagában
Egy hadseregnek villámstromát.
S dühöngő, zugó ember áradattal
Egy órahosszat küzdve szembeszállt,
Feltartva ezret... ezret egymagában,
A míg mögötte lángban állt a hid,
Akkor hazája mentve volt s leugrott
A hős Tiberbe s nyilözön középét
Sértellen ért a partra. Ez erő!»
A szöke asszony így beszélt utána:
«Szegényes kis szobám, beteg asszony
S öt kis gyereknek napi kenyerét
Keresve ir, ir könnyező szemekkel
Szegény férj és apa

S mikor munkáját
Vérkarikás szemekkel, sáppadt arczezal
Elkészítette elvívé urának,
Az ott fogadta vendégi körében.
S míg megvetéssel dobta azt a pár
Garast feléje — gunynyal kifogásolt

Egyet s mást, s csakhogy sértse a szegényt.
A vendégek közt jóbaráti ültek.
A kik jobb sorsban ismerék az embert
S nemes-büszkének tudták jellemét.
Az irnok — válaszolni mert gunyra:
S a főnök ur — drága bor hevétől
Dühössé fülve — arczulverte őt!
És a szegénynek, a porig gyalázott,
Arczul-ütöttnek volt oly óriás
Hatalma önmagán — hogy a vendégek
Elforduló kaczeját, szégyenpirját
Legyözve — hazament őt gyermekehez,
Beteg nejéhez — s dolgozott tovább
S eltűrte azt, hogy gyávának nevezzék.»

S a három asszony, három ezredévnek
Ör-szellemé, tanuja és birája
Repkényővezte romfalak kövén
Elálmodozva hosszú ezredévek
Tenger hullámain — megegyezének
Abban, hogy legerősebb ez vala,
Ki egy világ terhével vállain
És a gyalázat bösz hadát feltartva,
Dolgozni, élni birt övéiért.

Várad Antal.

JUNIUS.

Junius magyar neve: Nyárelő vagy Szent Iván hava. Ovidius latin származását háromféleképpen magyarázza és pedig: a Junone, a iunioribus és a iunctis Romanis et Sabinis. Tehát 1. A rómaiaknál Juno istennője volt minden Kalendae-nek, melyen az ujhold látható lett és ezeken egyttal különös ünnepi szertartások között ünnepelték. Ezért a laurentumiaknál Juno Kalendaris neve is volt. 2. Hebe után, a ki Jupiter és Juno lánya, Hercules felesége és az ifjuság istennője volt, Junius nevet a iunioribus származtatja, mert Junius est iuvenum. 3. A rómaiak és sabinok egyesüléséről s mert a nép az évek száma szerint in iuniores (18—45 év) és in seniores (46—60 év) osztályába soroztatott, a miért his nomen iunctis Junius habet.

Különben pedig a régi naptárban e hónap a negyedik, ma a hatodik hónap és az általánosan elfogadott magyarázat szerint a 30 napos hónap Junonak volt szentelve. Nyár előneve onnan van, mert a nyár, az év ezen kedvezőbb része, a csillagászati számítás szerint e hónapban veszi kezdetét. Akkor t. i., mikor a nap éjszaka felé a legnagyobb magasságát eléri, a mi junius 21-ike körül történik; ekkor lép

a nap a rák jegyébe, ekkor leghosszabbak a nappalok és legrövidebbek az éjjelek, mert a hónap végeig a nappal már 4 percczel megint rövidül.

Junius elseje a rómaiaknál Corna istennőé volt, a kit az ajtószarkak védőjeként tiszteltek, vagy mások szerint, a ki a szivet és belrészeket óvja, egészségben tartja. De e napon volt Juno Moneta (dieta a monendo, a rómaiaknak adott jó tanácsokért) és Mars templomának is a via Appian ünnepé. Harmadikán Bellona hadiistennő, 4-én Hercules Magnus Custos templomi ünnepé, 7-én a ludi piscatorii Tiberius tiszteletére, 9-én Vestalia. Vesta ősidők óta a háziasság és a mennyiben a város maga is bizonyos tekintetben egy nagy család, a városi életnek istennője. A házi élet azonban a tűzhely, mint központ körül mozog s ezért a tűzhely Vesta symboluma s Vesta gyanánt is tisztelték.

Nálunk e hónap első napjaira esik a r. k. világ legnagyobb ünnepe, az Ur napja. Az év többi napjait ugyanis lefoglalták maguk számára a szentek, de egy napot fenntartott magának az egyház az Ur számára, a jó Istennek, a ki mindeneget teremtett, fenntart és igazgat.

Junius 8-án van Medárdus emléke. Egy vizes szent, a kinek emlékűnnepe már a régiék értesítései szerint rendszeren esik az eső. Ez csak ritkán marad el s ha csakugyan esik e napon, akkor közhit szerint 40 napig állandóan esős időjárás lesz, a mi a mezeti munkásra épen nem kedvező.

Nevezetesebb azonban e nap Magyarország történetében azért, mert egy egészen új aera kezdetét jelenti történetünk lapjain. 1868. junius 8-án történt ugyanis a nemzet és a király kibékülése után első Ferencz József alkotmányos nagy királyunk megkoronáztatása. A koronázás évfordulója néven ismeretes e nap, de mindenkinek kötelessége ismerni e nap aktusának jelentőségét. A koronázás maga az uralkodói hatalom átszállását jelképezi valamely személyre. Több államban csak pusztán szertartás, sok helyen azonban nagy közjogi jelentőségre emelkedett s ezt a magyar alkotmány maig megőrizte. Nálunk a koronázás a trónralépés kiegészítő része, mely nélkül az befejezettnek nem tekinthető; e mellett az alkotmány biztosítására is szolgál, mert a király az alkotmányra esküt tesz, (királyi eskü) és biztosítására hitlevelet (királyi hitlevél) ad ki. A király csak a koronázás után gyakorolhatja egész teljességében az ő uralkodói hatalmát, a törvények szentesítésének és a kiváltságok osztogatásának jogát Werbőczy szerint is csak a koronázott királyt tekintik törvényes, alkotmányos királynak. Ezért fontos Magyarországon 1868. junius 8-ika s ezért ünnepeljük ennek évfordulóját iskoláinkban évről-évre.

Az ezután következő napok tudvalevőleg nagyon is emlékeztetnek az ifjuság életében. Junius közepe és vége e vizsgálatok ideje, a mikor a tanulók számot adnak 10 hónapi sáfarkodásukról, hogy aztán az arany szabadságot, a nyári szünidőt annál gondtalanabban élvezhessék duskálkodjanak az édes szülői karok között az érett gyümölcsökben, fürdőjenek a hős folyók enyhítő hullámaiban.

Mintha szándékosan történt volna, épen az ifjuság védő szentjének, Alajosnak, e hónap végefelé következő névünnepe. Lombardiában 1568-ban márcz. 9-én születet e szent Alajos és istenfelő anyja gondosan, vallásosan nevelte. Állandóan jámbor, askéta életet élt, hetenkint háromszor böjtölt és csak a legnélkülözhetlenebb ételeket vette magához. Azután a jezsuiták közé lépett és az önmegtágadás szelleme a legszigorubb önsanyargatásra vezette. 1590-ben Rómában járvány dühöngött és a jezsuiták felajánlották szolgálatukat segédkezésre. Szent Alajos ekkor megbetegedett és

bele is halt. Lelki tisztasága, engedelmissége és alázatossága miatt az egyház az ifjuság védő szentjének nyilvánította. XV. Gergely pápa 1621-ben boldoggá, XIII. Benedek 1726-ban szentté avatta. 1891-ben a világ minden részéből zarándokoltak római sirjához, Magyarországból is vagy 300 ifju volt ott és egyttal Leó pápa előtt is.

A régi rómaiaknál felemlitendő 11-én Matralia, vagy az anyák ünnepe. Mater Matuta tiszteletére. 13-án Jupiter invictus templomának és a Quintquatrus minores ünnepe volt. Utóbbi a tibicines társulatnak (collegium) különös ünnepe. Ezeknek Minerva volt védő istenük, a kinek tiszteletére álarcos testületet (collegium tibicunum et fidicunum, qui sacris publicis praesto sunt) már Numa alapította és minden nyilvános ünnepen s a magán életben is nagy szerepet játszott. Nélkülözhetetlenek voltak pl. a temetéseknek.

Junius 23-ika dies oter (fekete gyásznap) volt, mert Hannibal a trasimenusi tó mellett (217) e napon verte le Flaminius consult. Ezért malum omen habebat és Ovidius inti is Augustust, hogy e napon semmihez se kezdjen. 24-ike azon csata napja, melyben (203) Masinissa Laelliussal egyesülve Syphax numidiai királyt Cirta mellett leverte, fogságba ejtette, továbbá azon ütközet napja is, melyben Hasdrubal, Hannibal testvére, a rómaiaktól leveretvén, öngyilkos lett. Így majdnem minden nap egy emléket utít fel a rómaiak történetében. Ekkor volt Fors Fortuna templomának ünnepe, a kit leginkább a nép és a rabszolgák tisztelték. 29. Quirinus ünnepe a Quirinálon, 30-án a Hercules (et) Musarume! Herculesnek a muzsákkal való említése a görögöktől ered, a kinek a gymnastika és zene a nevelés és kiképzés főeszköze volt.

Korunkban mintegy határnapnak nevezhetjük János, László, Péter és Pál napját is, melyek e hónap végén szépen összeférnek. — János majdnem minden hónapban van, ezért mondja a példabeszéd tréfásan, hogy «az Isten is János». Szent László a hős és jámbor szent király, a kit a keresztes hadak vezérökké választottak. Igazságos, vitéz; egy fejjel magasabb volt összes katonáinál. Halála után szentté avatták. Nagy-Váradon gyalog- és lovas szobrokat emeltek emlékére, egy templomot nevére neveztek el. Nagy Várad közönségesen: László városa. Élettörténetéből sok dolgot énekelt meg Garay és Arany.

Végül állanak Péter és Pál. Péter apostolnak eredetileg Simon volt a neve és galicziai

halász volt. Testvére, András utján ismerte meg Jézust, a kinek aztán tanítványa lett. Bámulatos az elhatározása, melynél fogva mindenét eladta és követte mesterét. Ettől kezdve hű társa volt, ki aztán őt álhatóságáért Kephas- (görögül Petros- kőszikla)-nak nevezte. Mikor azonban a főpap házába kísérte, mielőtt a kakas megszólalt, megtagadta őt. Később oly ékesszóló lett, hogy ama pünkösdi ünnepén több ezren keresztelkedtek meg az ő szavára. Ő lett aztán a menország kapusa s mint ilyen kulcsesal a kezében ábrázolja a képzőművészet. Az ő nevével kapcsolatban van a Péter-állér, a mit a kath. hívek a pápának adnak. Az adónak egy neme ez, amelyet Anglia a 8. századból kezdve VIII. Henrikig (1847) a pápának fizetett. Ina angolszász király kezdte fizetni 725-ben azon czélből, hogy e pénz-

ből Rómában az angol-papok számára nevelő-intézet állíttassék és a Péter s Pál Rómában levő temetőt fenntartsák. Ezért Péter napján minden ház egy pennit fizetett. Ma is milliók mennek e czímen a pápa pénztárába.

Pál egyike volt a legjelesebb apostoloknak. Zsidó eredetű volt és János halála után nagy buzgósággal dolgozott a keresztények és keresztény hit kiirtásán, míg egy isteni jelenés ellenkező gondolkozásra nem intette. Azóta előbbi Saul nevét Pálra változtatta s apostoli hivatalra szentelte életét. Sokat utazott és hallgatóit tanította, szorgalmas volt keresztény községek alapításában is.

Juniusban a drága kövek közül az achát uralkodik, a mely hosszú életet, állandó egészséget biztosít azoknak, a kik e hónapban születnek.

Vegyesek.

Kinevezés. Lapunk szerkesztőjét *dr. Rupp Kornél* főgymn. tanárt a kultuszminiszter a tanulók millennárius utazását ellenőrző felügyelő bizottság tagjává nevezte ki.

A tornaverseny június 2-án a Csömöri-ut és Stefánia ut sarkán elterülő nagy téren tartatik meg. A május 30-án érkező ifjúság elszállásolása után Budapest látni valót tekint meg, június 1-én reggel 8 órakor tartatik meg az első próbaverseny. A tornaversenyzők a június 5-iki díszmenetben is részt vesznek az összes fővárosi iskolák növendékeivel s így vagy 10 ezer tanuló fog sorfalat képezni a díszmenetnél.

Kedvezmény a tanulóknak. Értesítjük olvasóinkat, hogy a tanuló ifjúság számára a «Pokol» körkép megtekintésére 30 kros, a Feszty-féle körképhez 20 kros, s a «Plasztikon» látványosságaihoz 30 kros kedvezményes jegyeket eszközöltünk ki. Az utóbbi helyre a 30 kros jegyre jogosító utalványok a Tanulók Lapja szerkesztőségében ingyen kaphatók s a a tanuló ifjúságnak rendelkezésére állanak.

Olesó jegy a kiállításba. A tanulók az ezredévi kiállításba 50 kr. helyett 20 kros jegyeket kaphatnak az intézetek igazgatóinál s a Tanulók Lapja szerkesztőségében. A szünetidőben az iskolák zárva lévén, mi minden hozzánk forduló tanulóknak szívesen adunk 20 kros belépő jegyeket.

Millenniumi monstrehangverseny. A millenniumi monstre-hangverseny, a melyet a budapesti egyesület középiskolai énekkarokkal rendez dr. Harrach József tanár, mint már

megírtuk, június 1-én este hét órakor lesz a kiállítási ünnepek csarnokában. A műsor a következő: I. Rész. I. Mihálovich Ödön. Királyhymnusz. Nagy fuvó-zenei kísérettel. Históriai énekek: II. a) Farkas András. Jersze emlékezzünk (1538). Karra alkalmazta: Káldy Gyula. III. b) Tinódy Sebestyén. Ti szegény magyarok (1543). Karra alkalmazta: Harrach József IV. Händel Frigyes (1685—1759) Diadalméneke. Makkabeus Judás oratiumból. Nagy fuvó-zenei kísérettel. Hangszerelte: Szabó X. Ferencz. II. Rész. V. Liszt Ferencz. Benedictus. A koronázási miséből. Hegedűre, orgonakísérettel. Előadja Payer Olga kisasszony. Orgonán kíséri Kehrér Jenő. VI. Lavotta. Lavotta első szerelme. Átírta Káldy Gyula. Vonós zenekarra, orgonára és hárfára. Előadja a Magyar Királyi Zene-Akadémia zenekara. Orgona: König Péter. Hárfá: Revere Gyula. Vezényli: Lentz Rezső tanár. III. Rész. VII. Gyere haza édes anyán. Magyar népballada. Vonós zenekari-, klarinét- és czimbalom-kisérettel. VIII. Magyar népdalok. a) Esik eső . . . b) Ha madárka . . . c) Barna kis lány . . . IX. Arany János. Toborzó. Karra alkalmazta: Harrach József. Nagy fuvó-zenei kísérettel. Hangszerelte: Hajek Ignác. X. Rákóczy-induló. Karra alkalmazta: Szent-Gály Gyula. Nagy fuvó-zenei kísérettel. Hangszerelte: Szabó X. Ferencz. A zenei részt ellátják az 52. számú gyalog ezred zenekara és az Országos Magyar Királyi Zene-Akadémia vonószenekara. Az összes közreműködők száma: 1400.

Fizikai kísérletek.

A vizmütannak egyik alaptörvénye, hogy a víz, mely valahonnan (pl. csőben) lecsik, nem emelkedhet ismét magasabbra annál a vonalnál, melyről lecsik.

De ime készíthetünk igen egyszerű eszközökkel olyan szerkezetet, mely megczáfolja ezt a törvényt. Már legalább annak, a ki a nyitját nem tudja.

Veszünk egy olyan formájú lámpa üveget. minőt a rajzunkon láthatni. Ebbe három lapos dugót illesztünk, még pedig egyet az üveg szűkebb végébe, a másodikat az üveg belsejének ama pontjára, a hol a kiszélesedés kezdődik, a harmadikat pedig a szélesebb végébe. E három dugónak légmentesen kell az illető részeket elzárni s ezért a felsőt és az alsót keztyűbőrrel boríthatjuk be.

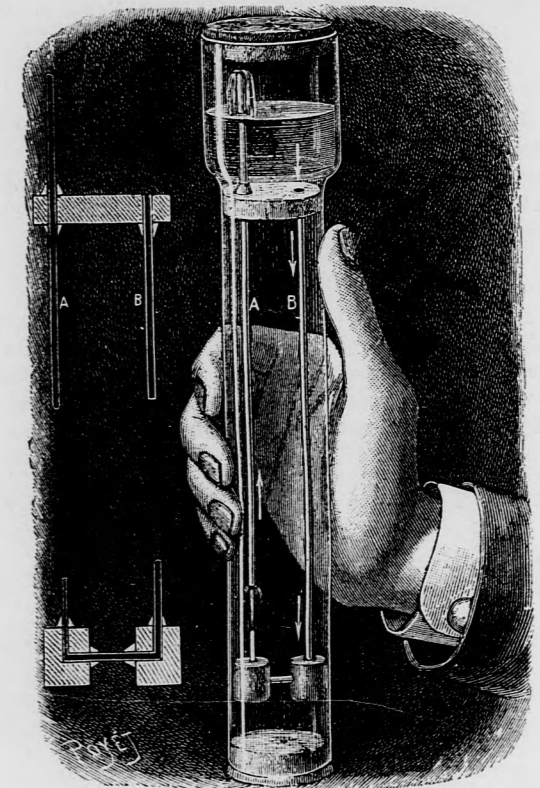
A középső dugóba két lyukacsát furunk s ezekbe két vastag, egyenes buza-szalmaszálát illesztünk. Az egyik szalmaszál, B, fönt a középső dugó felső részének a széleig nyulik, lent pedig körülbelül két centiméternyire az üveg aljától. Itt kettős könyök szükséges, melyeket két kicsike dugóból készítünk. Az egész szerkezetet világosan bemutatja a rajzunk bal oldalán levő ábra, mely keresztmetszeti képet nyújt. A kicsi dugóba illesztett B. szalmaszálnak vízszintes irányban folytatása egy kurtácska, egy vagy másfél centiméter hosszú szalmaszálacska, mely épp olyan vastag legyen, mint A. De a másik könyökből ismét fölfelé nyuló szalmaszál, mely a dugóból vagy két centiméternyire mered ki sokkal vékonyabb, tehát szűkebb csövű szalmaszálacska legyen. Ez lesz a kiömlésztő csap.

A második hosszú szalmaszál. Az éppen éppen olyan vastag, mint B, s a középső dugón áthatolva, föntmajdnem a felső dugóig ér, lent pedig közelre a vékonyabbik szalmaszálhoz, de anélkül, hogy ezzel érintkeznek. Hanem pontosan egy irányban kell vele lennie, mintha egyik a másiknak folytatása volna.

Miután a szerkezetet összeállítottuk s minden szükséges helyen viaszszal kellően összetapasztottuk, vizet töltünk az üveg széles részében képezett kis medencébe. De nem töltjük egészen tele, hanem csak három negyed résznyire; aztán beillesztjük a dugót is. Függőlyesen tartván most az üveget, csakhamar látjuk hogy lent a vékonyka, kurtá szalmaszálból vizsugár szökken ki. Csakhogy e vizsugár nem esik, mint vártuk, az üveg fenekére, hanem besurran az A, szalmaszál csövecskéjébe s ölemelkedik ennek legfelső végéig és ott ki-

ömlik a kicsike vízmedencébe. Amde A. szalmaszálnak a felső vége, a hol a víz kiszökken, magasabban van, B. szalmaszálnak a felső nyílása, a hol a víz lefelé indul. Ez a szemmel látható példa tehát ellene mond annak a szabálynak, hogy a víz nem emelkedhetik magasabba, mint a honnan kiindult.

De ez csak látszat. Mert hát biz itt csak az történik, hogy először is a B. csövecskén le-

A vizmütáni esoda.

futó víz nem emelkedik föl mind az A csövecskébe. Egy része lecsorog az üveg aljába. Másik része pedig, melyet fönt kifolyni látunk nem a maga jószántából emelkedik oda, hanem fölszivattyuztatik, mert fönt a kis viztartóban a víz lefutása következtében légüres tér támad s ennek hatása az A csövecskében mint valami szivattyuban nyilvánul.

Mikor a vizjáték megszűnik, kiveszszük az alsó dugót és kieresztjük a vizet, aztán ismét helyére tesszük a dugót. Fönt újra megtöltjük a viztartót, bedugaszoljuk és a kis szerkezet újra folytatja működését.

Tom-Tit.

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csiszár József. —

1. Számítási kérdés.

Mennyi 5% lerovat mellett 9 hó múlva fizetendő 1934 koronának jelen értéke? (Spitzer Z.)

2. Földrajzi kérdés.

Melyik mellék vize az a Bodrának, a mely a Selyenkő hegyen ered? Felvéve a Szilicei mészkő felsik vizeit, hol ömlik a Bodrába? (Csiszár J.)

3. Történelmi kérdés.

Ki volt az a bosnyák király, a ki 1408-ban Zsigmond fogságába került, a honnan 7 év múlva szabadult ki? Trónját 1412-ben nyerte vissza. A törökök ellen nem birta magát fenntartani s Zsigmondnál keresett segítséget. 1440-ben kihez csatlakozott? (Csiszár J.)

4. Természetrizai kérdés.

Melyik azon ásvány, melynek egyik változata fehér színű, finom hajlékony szálakat képez? Ezekből lennel tüzmentes szöveteket készítenek. Oroszország, Peom tartományában egész hegyeket alkot. Mi a képlete? melyik rendben kristályosodik? (Kemény J.)

6. Képrejtvény.

Megfejtés: Számítási kérdés: Két ilyen háromjegyű szám van: 624 és 426 $\frac{100x + 10y + z}{x + y + z} = 52$ stb.

Földrajzi kérdés: A Mára folyó. Farkasrévnel az Izába. — Történelmi kérdés: Bugnay Károly Bonaventura gróf katonai pályáját Hollandiában kezdte II. Mátyás király szogálatában. 1618-ban a csehek ellen küldött hadsereg fővezérévé nevezte ki. 1619-ben Dampierre-el együtt védelmezte Bécsen Bethlen Gábor és Thurn ellen. Majd benyomult Magyarországra és 1621 május 6-án Pozsonyt elfoglalta Bethlentől, később pedig Ersekujvárt vette ostrom alá, de június 20-án egy személyesen vezetett rohamban a hajduk agyonverték. — Természetrizai kérdés: A tavi káka (scirpus lacustris). Vegytani kérdés: Ultramarin (lazarkék, azurkék.) Képrejtvények: I. Szegény ember szándákát boldog Isten bírja. II. Mindenik ad másnak jó tanácsot, ön magának senki.

Helyesen fejtették meg: Hodács Ágost, Trammer Samu, Spitzer Zoltán, Weisskopf Rezső, Rigó Ferencz, Balkányi Kálmán, Csernus János, Schnauer Ferencz, Kovács János, Perl Jenő, Kuberger Henrik, Nagy Jenő, Takáts Lajos, Hauschild Géza, Hauschild Lajos, Weisz József, Gaál Jenő, Rózsa Ferencz, Szöllösy Ferencz, Grünblatt Adolf, Dezső Gusztáv, Baumgartner Gusztáv, Springer Ulrik, Dorfer Rezső, Király Ákos, Villányi Imre, Hajós Imre.

A kitűzött jutalmat Hajós Imre nyerte el (Budapest, Bezerédy-utca 10.)

Lapunk mai számát 20 ezer példányban nyomattuk, s a tornaversenyen résztvevők közt is ingyen szétosztottuk. Kérjük olvasóinkat, hogy lapunkat a legszélesebb körben legyenek szívesek terjeszteni.

Szerkesztői telefon.

J. M. Bpest. Miskának nagy gondot adott az ön ákom-bákomainak kibetűzése.

Knepfel Béla leveléből nem csak azt látjuk, hogy éretlen gyerek, hanem, az is, hogy gondatlan. Már sokszor megírtuk, hogy a szerkesztőséghez nem tartozik a lap expedálásának gondja azt a kiadóhivatal intézi el. Ha baja van, tessék oda fordulni, mi az ilyen hangon irt felszólalást a papirkosárba dobjuk.

K. Ernő. Beregszász. Köszönjük, szívesen vesszük. Cs. K. Bpest. A vakációban sorát ejtjük. Sz. K. Gyula. Eger. Legyen szíves abban az ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni. Ha jó dolgok lesznek, szívesen vesszük. Kezdő. Nem kaptuk meg. Nem közölhetők: A hazaszeretet lángja. Tavaszdal. Kikeletkor. Új előfizető. A «Miami király» az első számban kezdődik. Lehet, hogy könyvkiadásban is meg fog jelenni. R. F. Szarvas. Schach Béla tavaly is Bpsten tanított a ker. akademiában és a «Keresk. Szakoktatás» szerkesztője volt. N. J. Kalocsa. Elég jó, de Arany és Czuczor azt a tárgyat mégis jobban feldolgozták. B. H. Szehervár. Az I. évfolyam ára kötte 2 ft 50 kr. A képes magyar történet I. köteté kötte 2 ft.

«Kosmos» müintézet nyomása. Budapest, VI., Aradi-utca 8.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:
Egész évre ... 4 frt.
Fél évre ... 2 frt.
Negyed évre ... 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiunai tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
HIRDETÉSEK
felvételnek és jutányosan számíttatnak

POST FESTA.

Letűntek már az aranjuezi szép napok s mire e sorokat írjuk, szétosztott a szélrózsa valamennyi tája felé a középiskolák vidám népe, mely tarkabarka színegyveleget, vidéki üdeséget varázsolt a székes főváros utcáira.

Az ünnepek után első szavunk szíves bucsut mond fiatal barátainknak:

Isten veletek, de nem sokáig — mihamar viszontlátásig!

Az ünnepek után emlékezetünk előtt kellemes képek vonulnak el. Erőtől duzzadozó, fürgé alakok, jókedvtől és önértettől sugárzó rózsás arcok. És kevésse elgondolkozva, lehetetlen, hogy jóleső tanulságot, büszke reményt ne merítsünk az im most lefolyt, vigságos napokból.

A millenniumnak méltán kiemelkedő ormói közé számíthatjuk a középiskolai tanulóifjúság tornaversenyét. Nem volt ez szemgönyörködhető sportösszejövétel, látványosság kedvéért történt mozgósítás! Nem, hanem a magyar ifjúság impozáns erőpróbája, megtermettségének tündöklő kimutatása a nemzet, a felség színe előtt!

Június 2-ka, rátok nézve, magyar ifjak, a szellem, júniusnak ezen meleg, nem csekély próbára tevő napjai az erő győzelmei voltak!

Akáresak a hajdankori olympusi vetélkedésekről hullott volna le az ódonság moha. Az épség, az elevenség, a mozgékony ügyesség nyilatkozott itt meg, tiszteletet gerjesztő arányokban. Azon tulajdonok, melyek mellé már szinte önkényt járul egyszersmind a szellemi megáldottság is. Mens sana in corpore sano! A nemtelen érzésnek, fogcsikorgató irigységnek még árnya is számüzve vala innen. Az erőben való ártatlan bizakodás, nemes ambi-

ció és viharos lelkesedés dagasztotta a kebleket.

A kik látták ezt a fenkölt, szemet-szívet boldogító vetélkedést, azzal a tudattal távozhattak, hogy a mely nemzetnek ily edzett, munkabíró, minden szépért és jóért lelkesedő ifjúsága növekedik, az nem táplálhat aggályoskodó kétségeket jövője felől. És biztosak lévén abban, hogy e nagyszerű bemutatkozás korántsem Potemkin falvakhoz hasonló ideiglenes áltatás, hanem a tényleges állapotnak hű viszatüköröztetése: édes reménnyel telve másíthatjuk el a költőnek pillanatnyi elkomorodástól sugallt keserű kérdését:

Igenis, lesz gyümölese a fának, melynek ilyen a virága!

És most az ünnepek után, végső szavunk a magyar ifjúságot illeti.

Üdv neked, magyar ifjúság, mely fényesen bebizonyítottad, hogy nem arany-, hanem ércifjúság vagy! Ujra éled egész valónk, ha fölveszszük tételünkül, hogy te, mely ily törhetetlen buzgalommal és spártai energiával álltad meg a sarat azért, hogy magadért kitégy, meny nyivel hatalmasabb tetterővel és rajongással szállsz sikra majdan, ha hazád java ugy kívánja.

De büszke öntudatod elragadtatásában zendüljün meg a hála akkordja is. Meghajolva az érdem előtt, emlékezzél meg az intező férfiakról és lankadatlan oktatóidról is, kik odaadó fáradozásukkal a lefolyt nagy nagy napok sikerét és jelentőségét előre biztosították. És fordulj bensődből fakadó fohászszal az Egek urához, ki megengedte, hogy nem meddő korszakban élsz, hogy tulajdon szemeiddel lásd a magyar állameszme diadalát! K. A.